

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/144/2015
Identifikačné číslo spisu: 4012201009
Dátum vydania rozhodnutia: 23.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4012201009.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a z členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: I. V. Q., bytom O. XXXX/XX, XXX XX Y, zastúpeného Mgr. Klaudiou Szekeresovou, advokátkou so sídlom Široká 569, 925 82 Tešedíkovo, proti žalovanému: Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, so sídlom Piesková 32, 949 01 Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. KRPZ-NR-OPP3-466-001/2012 z 10. októbra 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 15S/93/2012-36 z 3. marca 2015, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na prerušenie konania z a m i e t a.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 15S/93/2012-36 z 3. marca 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozsudku len „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) napadnutým rozsudkom podľa ust. § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následného zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-NR-OPP3-466-001/2012 z 10. októbra 2012, vrátane prvostupňového rozhodnutia - rozkazu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne č. ORPZ-KN-OPP1-P-5/2012 zo 14. augusta 2012 a zároveň žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil vyššie uvedené prvostupňové rozhodnutie, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku podľa § 14 ods. 1 písm. h) zákona č. 224/2006 Z.z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“) a bola mu uložená

pokuta vo výške 33,- Eur za porušenie povinnosti uvedenej v ustanovení § 11 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, nakoľko žalobca na žiadosť Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne neodovzdal svoj občiansky preukaz, ktorý z dôvodu straty štátneho občianstva Slovenskej republiky sa stal neplatným.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že vydaniu predmetného rozhodnutia predchádzalo podanie vysvetlenia podľa záznamu z 10. augusta 2012. Žalovaný poukázal na znenia ustanovení § 9 ods. 1 písm. b) zákona č. 40/1993 Z.z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o štátnom občianstve“), § 10 ods. 1 písm. a), § 14 ods. 1 písm. h), § 11 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, pričom dospel k záveru, že námietky uvedené žalobcom v podanom odvolaní nepovažuje za dôvodné, resp. považuje ich za neopodstatnené, nakoľko z predloženého spisového materiálu jednoznačne vyplýva, že sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa § 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch a tento skutok spáchal žalobca.

Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť uvedenú žalobcom v podanej žalobe a teda, že dňa 15. októbra 2012 stratil štátne občianstvo nadobudnutím štátneho občianstva iného štátu na základe výslovného prejavu vôle. V administratívnom spise na č.l. 23 sa však nachádza oznámenie Obvodného úradu Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy, podľa ktorého žalobca stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky dňom 15. septembra 2011. Konštatoval, že uvedený rozpor v dátumoch však nemení nič na samotnej skutočnosti, že k strate štátneho občianstva žalobcu došlo a teda týmto dňom je 15. september 2011.

S poukazom na príslušné zákonné ustanovenia krajský súd uviedol, že povinnosťou žalobcu pri strate štátneho občianstva je odovzdať a to neodkladne občiansky preukaz Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, pričom táto povinnosť žalobcovi vyplýva priamo zo zákona a je logické, že sa vzťahuje na každého štátneho príslušníka, ktorému bol v minulosti vydaný občiansky preukaz a súčasne nastala skutočnosť súvisiaca so stratou jeho štátneho občianstva. Uvedené citované zákonné ustanovenia sú jednoznačné, pričom s vyššie uvedeným súvisí skutočnosť, že kto neodkladne neodovzdá občiansky preukaz, hoci je tak povinný urobiť (§ 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch) dopustí sa priestupku.

Prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný pri svojich rozhodnutiach vychádzali z týchto zákonných ustanovení, ktoré jednoznačne ukladajú povinnosť občanovi pri strate štátneho občianstva vrátiť občiansky preukaz, pričom za nesplnenie tejto povinnosti je nepochybne možné uložiť pokutu podľa ustanovenia § 14 ods. 2 zákona o občianskych preukazoch. Krajský súd preto dospel k záveru, že podaná žaloba nie je dôvodná a preto ju zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 250k O.s.p. tak, že tieto žalobcovi nepriznal, nakoľko v konaní nebol úspešný.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného na náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania. Zároveň navrhol, aby odvolací súd prerušil odvolacie konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a požiadal Ústavný súd Slovenskej republiky o začatie konania týkajúceho sa súladu ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b) a § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve s čl. 5 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj s čl. 4 písm. a), b) a c), čl. 7 ods. 3 a čl. 16 Európskeho dohovoru o občianstve.

V odvolaní zotrval na dôvodoch uvedených v žalobe a uviedol, že k strate jeho štátneho občianstva nedošlo, nakoľko ustanovenia zákona o štátnom občianstve upravujúce stratu štátneho občianstva

nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva sú v rozpore s ústavou, ako aj s Európskym dohovorom o občianstve, a preto nebol povinný odovzdať svoj občiansky preukaz s tým, že pokuta uložená napadnutým rozhodnutím správneho orgánu bola uložená nezákonne. Zároveň poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 11/2012 zo 17. septembra 2014, v ktorom sa ústavný súd zaoberal súladnosťou uvedených ustanovení zákona o štátnom občianstve s ústavou, do rozhodnutia ktorého bolo prerušené konanie na krajskom súde v predmetnej právnej veci. Ústavný súd Slovenskej republiky v danej veci zamietol návrh z procesných dôvodov z dôvodu nesplnenia požadovanej nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých sudcov, tzn. nedošlo k rozhodnutiu vo veci samej.

S dôrazom na spôsoby straty štátneho občianstva, žalobca poukázal na postup občana pri strate štátneho občianstva ako zákonného dôsledku nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva, ktorý vyplýva zo zákona o štátnom občianstve.

Ďalej žalobca uviedol, že zákon pri dobrovoľnom nadobudnutí cudzieho štátneho občianstva ponecháva na cudzom štátnom príslušníkovi, aby oznamoval stratu slovenského štátneho občianstva slovenským štátnym úradom. Pritom na rozdiel od straty štátneho občianstva podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona o štátnom občianstve, neupravuje formálne náležitosti.

Žalobca dôvodil, že zákon neupravuje rozsah a spôsob postupu štátnych orgánov, tak ako to pre činnosť orgánov štátu vyžaduje ústava v čl. 2 ods. 2. Tento právny stav podľa jeho názoru spôsobuje vo verejnosti, ako aj u štátnych orgánov, právnu neistotu. Z podnetov predložených podpredsedovi vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a národnostné menšiny, resp. sekciu ľudských práv a rovnakého zaobchádzania Úradu vlády Slovenskej republiky je zrejmé, že osoby, ktoré stratili štátne občianstvo ako zákonný dôsledok nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva, spravidla predložia okresnému úradu iba jednoduché slovné oznámenie, že nadobudli cudzie štátne občianstvo, resp. stratili slovenské štátne občianstvo. Štátne orgány vzhľadom na skutočnosť, že zákon neupravil ich postupy pre tento spôsob straty občianstva, nie sú oprávnené vyžadovať od oznamujúcej osoby preukázanie uvedených skutočností. Zákon im upravuje iba povinnosť oznámiť dotknutou osobou oznámenú stratu štátneho občianstva obci trvalého pobytu, útvaru Policajného zboru, daňovému úradu, colnému úradu, inštitúciám vykonávajúcim sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie. Dôsledkom takejto právnej úpravy (resp. tohto nedostatku právnej úpravy) je, že:

- a) štátne orgány buď od oznamujúcej osoby vyžadujú preukázanie uvedených skutočností bez právneho podkladu a tým konajú spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy alebo
- b) predložia oznámenie v takom stave, v akom bolo predložené im, teda ničím nepodložené, nepreukázané, či konkrétna osoba skutočne stratila štátne občianstvo. Zároveň uviedol modelové situácie k týmto skutočnostiam.

Ďalej žalobca poukázal na všeobecné princípy Európskeho dohovoru o občianstve, najmä, že každý má právo na občianstvo, musí sa predchádzať stavu bez štátnej príslušnosti a nikto nebude svojvoľne zbavený svojho občianstva. Podľa názoru žalobcu zákon o štátnom občianstve právnu úpravou straty slovenského občianstva zo zákona tým, že neukladá pri oznámení povinnosť preukázať nadobudnutie cudzieho štátneho občianstva, nezabezpečuje dostatočne zachovanie princípu predchádzania stavu bez štátnej príslušnosti.

Podľa žalobcu, v súčasnosti platná právna úprava straty slovenského štátneho občianstva zo zákona nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva nie je dostatočne ošetrená. Táto právna úprava spôsobuje právnu neistotu tak osobám, ktoré nadobudli dobrovoľne cudzie štátne občianstvo, ako aj orgánom Slovenskej republiky, ktoré robia úkony súvisiace s takouto stratou štátneho občianstva. Takýto právny stav je neúnosný, predovšetkým s ohľadom na zákonné dôsledky straty občianstva zo zákona.

Ďalej dôvodil, že zákon okrem nedostatočnej právnej úpravy postupov pri oznamovaní nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva neupravuje ani opravné prostriedky, prípadne spôsob konvalidovania dôsledkov nezákonného postupu, postupu bez právneho podkladu, prípadne bez právneho titulu. Ďalej žalobca uviedol, že je preto nevyhnutné, aby postupy tak oznamovateľa, ako aj štátnych orgánov pri

strate občianstva zo zákona boli v zákone upravené minimálne takým spôsobom a v takom rozsahu, ako sú upravené postupy pri žiadosti o prepustenie zo štátneho zväzku Slovenskej republiky. Poznamenal, že právna úprava musí zabezpečovať spôsob a rozsah konania štátnych orgánov iba na základe preukázaných skutočností a za rovnakých podmienok, ako pri prepustení zo štátneho zväzku na základe žiadosti (výslovný prejav vôle vystúpiť zo štátneho zväzku).

Žalobca konštatoval, že osoby, ktoré stratia slovenské občianstvo zo zákona nadobudnutím cudzieho občianstva sa vo vzťahu k Slovenskej republike stávajú automaticky cudzincami. Na tento právny stav však nenadväzuje právna úprava pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky (zákon č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o doplnení niektorých zákonov). Uvedený zákon neupravuje postavenie osôb, ktoré napríklad ako zákonný dôsledok stratia trvalý pobyt bez toho, aby mali trvalý pobyt v štáte, ktorý im udelil občianstvo a ktoré sa fyzicky nepretržite zdržiavajú na území Slovenskej republiky. Takýto stav má negatívny dopad aj napríklad na zdravotné poistenie, ktoré sa viaže na trvalý pobyt.

Na zabezpečenie právnej stability podľa názoru žalobcu by bolo potrebné prijať takú právnu úpravu, ktorá bude v súlade s ústavou rešpektovať vôľu občana, a to či už zotrvať v štátoprávnom zväzku k Slovenskej republike alebo z neho vystúpiť, pričom vôľa vystúpiť zo štátneho zväzku musí byť výslovne vyjadrená. Právnej istote by prispelo aj jednoznačné deklarovanie rešpektovania viacnásobného občianstva a jeho rovnaká dostupnosť pre všetkých občanov Slovenskej republiky. V nadväznosti na uvedené by bol optimálnym riešením návrat k právnemu stavu pred novelou zákona o občianstve vykonanou zákonom č. 250/2010 Z. z., a zároveň so zavedením možnosti neuznať udelenie občianstva iného štátu, pokiaľ bolo udelené v rozpore s medzinárodným právom.

Záverom žalobca citoval z uznesenia ústavného súdu zo 17. septembra 2014 č. k. PL. ÚS 11/2012-137 časť protinávru č. II sudcu Lajosa Mészároša.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že predmetom tohto súdneho konania nie je preskúmanie toho, či u žalobcu došlo alebo nedošlo právne relevantným spôsobom k zániku slovenského štátneho občianstva. Túto skutočnosť neriešil ani prvostupňový ani odvolací orgán a tiež ani krajský súd v rámci preskúmania rozhodnutia v správnom súdnom konaní. Zdôraznil, že predmetom súdneho preskúmania krajského súdu boli napadnuté rozhodnutie žalovaného a potvrdené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu.

Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15S/93/2012-36 z 3. marca 2015, ktorý navrhol potvrdiť.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 211 a nasl. O.s.p.) v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu a dospel k záveru, že tomuto odvolaniu nie je možné priznať úspech.

Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 vety prvej O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy /ďalej len "rozhodnutie správneho orgánu"/ (§ 244 ods. 2

O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p., rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 245 ods. 2 O.s.p., pri rozhodnutí, ktoré správny orgán vydal na základe zákonom povolenej voľnej úvahy (správne uváženie), preskúmava súd iba, či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Súd neposudzuje účelnosť a vhodnosť správneho rozhodnutia.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250i ods. 3 O.s.p., pri preskúvaní zákonnosti a postupu správneho orgánu súd prihliadne len na tie vady konania pred správnym orgánom, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Úlohou prvostupňového súdu v predmetnej veci bolo postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku - upravujúcej rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov - na základe žaloby žalobcu preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozkaz Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne č. ORPZ-KN-OPP1-P-5/2012 zo 14. augusta 2012, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 33,- Eur za porušenie povinnosti uvedenej v ustanovení § 11 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, nakoľko žalobca na žiadosť Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne neodovzdal svoj občiansky preukaz, ktorý z dôvodu straty štátneho občianstva Slovenskej republiky sa stal neplatným.

Podľa § 10 ods. 1 písm. a) zákona o občianskych preukazoch, občiansky preukaz je neplatný, ak občan zomrel, bol vyhlásený za mŕtveho, stratil štátne občianstvo alebo ukončil trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

Podľa § 11 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, je občan alebo jeho opatrovník povinný odovzdať neodkladne občiansky preukaz Okresnému riaditeľstvu alebo zastupiteľskému úradu, ak občan stratil štátne občianstvo.

Podľa § 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, priestupku podľa tohto zákona sa dopustí ten, kto neodkladne neodovzdá občiansky preukaz, hoci je povinný tak urobiť.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) zákona o štátnom občianstve, štátne občianstvo Slovenskej republiky možno stratiť nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva na základe výslovného prejavu vôle.

Podľa § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve, štátny občan Slovenskej republiky stráca štátne občianstvo Slovenskej republiky dňom, ktorým na základe výslovného prejavu vôle, ktorým je žiadosť, vyhlásenie alebo iný úkon smerujúci k nadobudnutiu cudzieho štátneho občianstva, dobrovoľne nadobudne cudzie štátne občianstvo.

Podľa článku 7 ods. 1 písm. a) Európskeho dohovoru o občianstve, zmluvný štát nemôže vo svojej vnútroštátnej právnej norme ustanoviť stratu občianstva zo zákona alebo na základe iniciatívy zmluvného štátu okrem týchto prípadov: dobrovoľné nadobudnutie ďalšieho občianstva.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Senát odvolacieho súdu vychádzajúc zo skutkových zistení posudzovanej veci dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že správne orgány oboch stupňov v danom prípade postupovali v súlade s citovanou právnou úpravou, vo veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v odôvodnení rozhodnutia uviedli dôvody, na základe ktorých v danej veci rozhodli, námietkami žalobcu sa náležite zaoberali a žalovaný súčasne v dôvodoch svojho rozhodnutia sa vysporiadal so zásadnými odvolacími námietkami žalobcu. Zároveň sa krajský súd vecne správne a dostatočne vysporiadal so všetkými žalobnými námietkami. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa len nasledujúce dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Z podkladov administratívneho spisu vyplýva, že žalobca na základe výzvy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne odovzdal len cestovný pas, odmietol však vrátiť občiansky preukaz, nakoľko sa cítil byť naďalej štátnym občanom Slovenskej republiky s tým, že sa nebude vedieť preukázať v úradnom styku ani v iných inštitúciách. Na základe nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch, žalobca naplnil všetky znaky skutkovej podstaty priestupku uvedeného v ustanovení § 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch. Za spáchaný priestupok bola žalobcovi následne rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru č. ORPZ-KN-OPP1-P-2/2012 zo 14. augusta 2012 uložená peňažná sankcia vo výške 33,- Eur, ktorú neuhradil. Po podaní odporu žalobcom žalovaný rozhodnutím č. KRPZ-NR-OPP3-466-001/2012 z 10. októbra 2012 napadnuté rozhodnutie potvrdil a podaný opravný prostriedok zamietol.

Z podkladov súdneho spisu, ktorého súčasťou bol aj kompletný administratívny spis žalovaného správneho orgánu, je zrejmé, že skutkový stav medzi procesnými stranami sporný nebol.

Úlohou prvostupňového súdu bolo posúdiť existenciu zákonných podmienok pre sankčný postih žalobcu, t.j. posúdiť konanie žalobcu z hľadiska naplnenia všetkých znakov skutkovej podstaty priestupku v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch.

Senát najvyššieho súdu považuje za potrebné zdôrazniť, že v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 9 ods. 1 písm. b) zákona o štátnom občianstve, k ukončeniu občianstva ex lege dochádza na základe predchádzajúceho prejavu vôle fyzickej osoby, ktorá si zvolila iné občianstvo.

Prejav vôle fyzickej osoby so získaním nového občianstva je dobrovoľný, nenútený, a to ani orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky, a je slobodným prejavom vôle tejto fyzickej osoby. Na základe uvedeného možno konštatovať, že strata občianstva nenastane, ak fyzická osoba neprejaví vôľu nadobudnúť nové štátne občianstvo.

Za stavu, že v posudzovanej veci u žalobcu došlo k nadobudnutiu iného občianstva, mechanizmus straty občianstva bol uplatnený v súlade so zákonom.

V danom prípade aj podľa názoru najvyššieho súdu je jednoznačné, že neodovzdaním občianskeho preukazu po strate štátneho občianstva sa žalobca dopustil priestupku v zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. h) zákona o občianskych preukazoch. Správne orgány preto postupovali pri sankčnom postihu žalobcu v súlade so zákonom na základe skutkového stavu, ktorý nikto nespochybnil.

Senát odvolacieho súdu považuje za potrebné zdôrazniť, že žalobca v podanom odvolaní poukazoval najmä na zákonnú úpravu, týkajúcu sa spôsobov straty štátneho občianstva a postupu pri strate štátneho občianstva, ktorá však nebola predmetom preskúmvacieho konania. Ako už bolo uvedené vyššie, predmetom konania bolo preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správnych orgánov pri ukladaní

sankcie za priestupok, ktorého sa mal dopustiť žalobca nespĺnením svojej povinnosti odovzdať v stanovenej lehote občiansky preukaz, nakoľko zo zákona stratil štátne občianstvo, za konanie ktoré je zodpovedný.

S poukazom na okolnosti konkrétneho prípadu senát najvyššieho súdu považoval argumentáciu žalobcu za právne irelevantnú.

V súvislosti s princípmi vyplývajúcimi z Európskeho dohovoru o občianstve, odvolací súd poukazuje na článok 7 ods. 1 písm. a) Európskeho dohovoru o občianstve, ktorý umožňuje signatárskym štátom vo vnútroštátnej právnej úprave upraviť stratu štátneho občianstva zo zákona na základe dobrovoľného nadobudnutia ďalšieho občianstva. Z tohto dôvodu sú námietky žalobcu právne nepodložené.

Pokiaľ v odvolaní žalobca citoval z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL.ÚS 11/2012-137 zo 17. septembra 2014, konkrétne z protinávru č. II sudcu Lajosa Mészárosa - v súvislosti s ktorým konaním bolo prvostupňové súdne konanie v posudzovanej veci aj prerušené - odvolací súd konštatuje, že uvedeným uznesením bol návrh skupiny 30 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky zamietnutý z procesných dôvodov.

Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že na rokovaní pléna ústavného súdu 17. septembra 2014 pri hlasovaní o návrhu sudcu spravodajcu Ľubomíra Dobríka, ako ani pri hlasovaní o proti návrhoch sudcu Lajosa Mészárosa nebola dosiahnutá nadpolovičná väčšina hlasov všetkých sudcov ústavného súdu. S prihliadnutím na uvedené, právne názory prezentované v návrhoch uvedených sudcov sú pre posudzovanú vec bez právnej záväznosti.

Najvyšší súd ďalej zdôrazňuje, že o sťažnosti žalobcu rozhodol Európsky súd pre ľudské práva v konaní o spojení sťažnosti č. 14927/12 Fehér proti Slovenskej republike a sťažnosti č. 30415/12 Dolník proti Slovenskej republike, ktorý vyhlásil sťažnosti za neprijateľné a rozhodol o odmietnutí sťažností z dôvodu, že sú zjavne nepodložené. V odôvodnení svojho rozhodnutia EŠLP uviedol: „Keďže podstata sťažnosti spočívala v tom, že obaja sťažovatelia aj napriek ich želaniu ponechať si slovenské občianstvo ho po získaní maďarského občianstva stratili, Súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal najprv touto skutočnosťou. V tejto súvislosti Súd vo svojom rozhodnutí pripomenul, že ani Dohovor, ani jeho protokoly nezaručujú právo na štátnu príslušnosť, tak ako tomu je vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, avšak nevylúčil, že za istých okolností svojvoľné odmietnutie štátneho občianstva môže viesť k porušeniu čl. 8 Dohovoru. Avšak vzhľadom na to, že Dohovor negarantuje právo na štátnu príslušnosť, otázku, či osobe bola štátna príslušnosť odopretá svojvoľne spôsobom prípustným nastoliť otázku podľa Dohovoru, je potrebné stanoviť s ohľadom na podmienky vnútroštátneho práva. Súd ďalej uviedol, že sťažovatelia sa vo svojich sťažnostiach neodvolali na svoje práva podľa čl. 8 Dohovoru. V každom prípade však poznamenal, že požiadali o maďarské občianstvo na základe vlastnej vôle v čase, keď boli v platnosti relevantné ustanovenia zákona o štátnom občianstve, a že tak urobili s vedomím si následkov svojho rozhodnutia podľa slovenského práva. Preto im s ohľadom na aplikovateľné zákonné ustanovenia nebolo odmietnuté slovenské občianstvo svojvoľne. Za daných okolností a na základe dokumentov, ktoré mal k dispozícii, Súd nevidel dôvod na preskúmanie sťažností z vlastnej iniciatívy podľa čl. 8 Dohovoru, a preto sťažnosti týkajúce sa straty slovenského štátneho občianstva vyhlásil v zmysle čl. 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru za neprijateľné *ratione materiae* s ustanoveniami Dohovoru a odmietol ich v súlade s čl. 35 ods. 4. Čo sa týka namietaného čl. 1 Protokolu č. 1 samostatne a v spojení s čl. 14 Dohovoru, Súd poznamenal, že vzhľadom na to, že sťažovatelia nekonkretizovali skutočnosti, ktoré podľa nich vyústili do porušenia tohto práva, vyhlásil v tomto smere sťažnosti za zjavne nepodložené a odmietol ich.“

Európsky súd pre ľudské práva v konaní posudzoval namietané porušenie článku 13 a 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článok 1 Dodatkového protokolu k dohovoru.

Na základe vyššie uvedeného, odvolací súd nepovažoval za potrebné postupovať v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. a nepredložil Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konanie

o súlade ustanovení § 9 ods. 1, písm. b) a § 9 ods. 16 zákona o štátnom občianstve s čl. 5 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava“), ako aj s čl. 4 písm. a), b) a c), čl. 7 ods. 3 a čl. 16 Európskeho dohovoru o občianstve.

Zároveň odvolací súd konštatuje, že prerušiť konanie a podať návrh ústavnému súdu na začatie konania o súlade právnych predpisov je fakultatívnou možnosťou súdu a v prípade, ak nemá pochybnosti o súladnosti právnych predpisov s ústavou, nie je jeho povinnosťou takto postupovať. Nestačí teda iba pochybnosť účastníka konania. Najvyšší súd v tomto smere poukazuje na závery vyplývajúce z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 47/96 z 22. júla 1996, ktorý uviedol, že: „Ústava Slovenskej republiky v čl. 144 ods. 2, na ktorý nadväzuje § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p., súdu ukladá prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný právny predpis odporuje zákonu. Je preto nepochybné, že spomenutý postup súdu je viazaný na výsledok procesu tvorenia jeho názoru na prejednávajúcu vec i právnu úpravu, ktorej aplikácia prichádza do úvahy. Súd takto potom postupuje len vtedy, keď dospeje k názoru svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu. Potreba tohto postupu preto nie je daná v prípade, že o ústavnosti zákona má pochybnosti účastník nie však prejednávajúci súd. Pokiaľ preto súd rozpor zákona s ústavou alebo iným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, nezistí (či už preto, že tento rozpor neexistuje, alebo preto, že si ho neuvedomí) a konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) O.s.p. nepreruší, nejde o vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.“

Odvolanie žalobcu neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, odvolací súd zistil, že vykonané dokazovanie bolo správnymi orgánmi náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti, ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Preto, ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací, napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s ust. § 246c veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.